PAGINA ARDEALULUI

Instituţii de cultură naţională la Sighişoara

Liceul „Principele Nicolae" activitatea lui intra şi extra-şcolară

Tribunalul din Sighişoara

Liceul român de băeţi din Sighişoara s'a înfiinţat în anul 1923, Septembrie, la stăruinţa românilor stabiliţi în oraş şi a celor din satele înconjurătoare, ajutaţi de d-nii I. Th. Florescu, Ignatie Mircea, C. Solomonescu, reprezentanţi în Parlament ai judeţului, apoi de prefectul de atunci şi de azi al Târnavei mari, d. Prescurea.

In anuarul liceului întocmit de directorul actual, d. Horia Teculescu ne dă datele aşezării acestui institut de cultură naţională în oraşul Sighişoara. „D. dr. C. Angelescu, ministrul instrucţiunei publice, convins de dreptele cereri a hotărît să transforme, în liceu, şcoala medie de fete din Sighişoara şi să se înfiinţeze aci un liceu românsc, la început cu 5 clase (secţia modernă").

Primul director al liceului a fost d. Nicolae D. Petrescu-Zoiţa, astăzi inspector secundar din regiunea VI şcolară, Craiova.

Liceul a funcţionat în primul an 1923—24 cu 40 bursieri şi 20 solvenţi, crescând numărul elevilor în anii următori. Dintre bursieri, majoritatea sunt românaşi din Târnava-Mare, apoi din vechiul regat, trimişi de minister

Ca pentru toate aşezările româneşti în oraşele unde cultura românească nu fusese lăsată a se înfiinţa, localul liceului era într'o stare cât se poate de rea.

S'au făcut reparaţii atât clădirei cu clase cât şi părţii destinate internatului — şi, muncindu-se harnic, la 26 Sept. 1923 s'au putut deschide porţile ca să primească 180 elevi în cele cinci clase, dintre cari 50 elevi erau interni. In al doilea an, liceul a funcţionat cu 260 elevi, dintre cari 80 interni. In al treilea an găsim 100 interni din 300 elevi înscrişi.

Activitatea imprimată acestui liceu este caracteristică: un ritm viu, agitat de firea conducătorului, care vroia să *dovedească* şi minoritarilor puterea de viaţă şi însuşirile românilor şi pe acest teren. Astfel, vom întâlni preocupări de ordine internă cu cele de ordine externă (un curs preparatoriu de limba română, istoria, geografia patriei şi de drept constituţional pentru minoritari) — conferinţe cu profesori universitari şi secundari (Iorga, Goldiş, Vâlsan, M. Dragomirescu, I. S. Floru, C. Ionescu, P. V. Haneş, Th. Speranţia); participări la concursurile Tinerimei din Bucureşti; manifestaţii artistice, cum a fost festivalul organizat în teatrul oraşului cu concursul liceului Gh. Lazăr din Bucureşti. O vădită tendinţă de-a face legătura între liceul sighişorean şi vechiul regat, apoi cu satele. Găsim astfel înfiinţarea de biblioteci populare, conferinţele profesorilor şi şezători, între cari una (în comuna Criţ) a strâns locuitori din şapte sate învecinate. Până şi *gazeta* n'a lipsit: directorul liceului şi corpul profesoral au făcut să apară „Sfătuitorul Târnavelor.

Toate aceste acte culturale erau însoţite de o manifestaţie exterioară: la conferinţele oaspeţilor (cum a fost aceea a d-lui N. Iorga) strada principală a oraşului se împodobea româneşte: flori şi steaguri. In ziua aceea se ştia că „românii sunt la lucru". Era necesară această exteriorizare, ca să se cunoască bine hotărîrea de-a ne manifesta şi în Sighişoara, ca în oricare altă parte, cu mândrie şi justă încredere în sine.

Saşii au fost impresionaţi, iar episcopul Teutsch s'a exprimat că „ungurii n'au putut face în timp îndelungat ceeace românii au putut face aci într'un an, numai, prin ajutorul şcoalei". Adevărat că *alt suflet* era la conducere, *doinţa de-a dovedi însuşirile neamului nostru, iar nu tendinţa de-a înăbuşi pe ale altor neamuri.*

Deaceea, după ce-au fost surprinşi, minoritarii au participat, vreme de trei luni, la cursul amintit mai sus — circa 300 la număr — iar cuvintele ministrului instrucţiunei, care asista la inaugurarea cursurilor, le-a tălmăcit rostul lor: nouii cetăţeni ai României întregite, să cunoască patria lor de-acum înainte. Şi episcopul Teutsch a răspuns arătând „lealitatea şi legământul pe care minoritarii îl fac cu pământul şi neamul românesc" — deşi, în practică, sfatul n'a fost urmat întocmai de păstoriţii săi.

Este drept că impulsiunea aceasta vie dată activităţei dela liceu prinsese şi atenţiunea minoritarilor. Astfel din datele unei expoziţii de pictură, desemn şi caligrafie organizată în anul 1924-925, la liceu, constatăm că a fost vizitată de 415 români, *327 saşi şi 119 unguri*. Lucru de mirare, în centrul cunoscutei *izolări splendide* a saşilor.

După ce-am arătat ceeace s'a putut realiza, să notăm ceeace ar fi de dorit să se împlinească cât de curând.

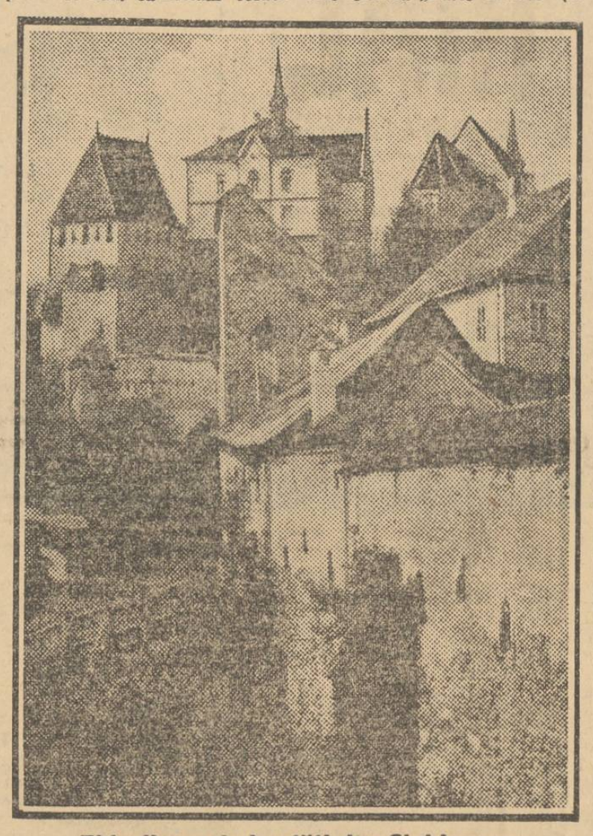

Zidurile vechei cetăţi din Sighişoara

Localul este cu totul neîncăpător. Internatul n'are sală de meditaţii, astfel că meditaţiile se ţin în clase. Este necesară şi din alte puncte de vedere, o clădire nouă sau, dacă se vor face reparaţii actualului local, să se ridice încă o aripă. Nu există o sală de desen, nici muzeu de ştiinţe naturale. Micul laborator de fizico-chimie (pentru care senatorul Ignatie Mircea a dat 50.000 lei) trebuie completat şi aşezat aşa ca să corespundă cerinţelor şcolare. Greutăţile învinse până acum, întăresc veinţa de-a face mai mult pentru viitor — dar gândul şi speranţa sunt la ministerul instrucţiunei care are şi aci încă multe datorii de împlinit.

In anul trecut 1926-927, liceul a dat primii absolvenţi de 8 clase.

Elevii de curs superior au înfiinţat în 20 Oct. 1926, o societate literară „Ilarie Chendi" (neuitatul publicist s'a născut în com. Dârlos din jud. Târnava Mare) iar cei din cursul inferior soc. literară „Mihail Sadoveanu" la 15 Martie 1927.

Cercetăşia, cu 130 tineri voluntari, s'a înfiinţat în 1925. Astăzi s'au echipat bine — din donaţiile prefecturei judeţului şi din venitul serbărilor. Vineria, cercetăşii ţin şezători — în anul trecut, în total 10. Şi astfel, românaşii de pe Târnava Mare se cultivă şi se pregătesc, să fie gata, în serviciul ţării.

V. i.

Radio în slujba propagandei naţionale

— Cum lucrează vecinii noştri, unguri —

Cluj, 7 Mai

Ungurii au făcut şi din această invenţie recentă un instrument de propagandă naţională. Şi încă unul foarte eftin şi foarte practic. Căci pot sta de vorbă de acasă cu toţi conaţionalii lor din ţările vecine, injectându-le zilnic serul speranţei în renaşterea Ungariei vechi.

In ţările apusene, întrebuinţează consecvent minciuna şi neadevărul istoric pentru a câştiga opinia publică de partea speranţelor şi dorinţelor lor, acum mărturisite. Nu stau la îndoială să pună la bătaie şi bogăţiile ţării, când e vorba să câştige simpatia unei persoane, care ar putea răspândi mai departe minciunile lor. Şi la nevoie întrebuinţează şi concursul fustei,, cum arata cândva un ziar românesc, când cetatea răvnită se lasă înfrântă numai în faţa unor astfel de... argumente. Amatori de afaceri se găsesc oricând. Rothermere este cel mai guraliv? dar nu unicul.

Fraţilor lor din ţările vecine le trimet mereu cuvinte de încurajare. O făceau prin scris până de curând. Dar scrisul se putea uşor controla la vamă şi publicaţia tendenţioasă era confiscată. Au încercat să strecoare cuvântul nedrept sub înveliş inofensiv. Nu numai în manuale de şcoală, cari pot oricând deştepta bănueli, ci şi în cărţi de rugăciuni, cu litanii echivoce. Se ştie dealtfel, că ungurii tratează foarte categoric şi pe Dumnezeu. Părintele din cer trebue să le împlinească dorinţele lor, căci de aceea îl botezară „Dumnezeul ungurilor". Dar tipăriturile păcătoase erau confiscate la graniţe şi astfel nu-şi puteau face efectul.

Ele au fost înlocuite acum cu radio. Isteţii vecinii noştri! Şi-au închipuit că vor putea întrebuinţa un limbaj care să nu poată fi înţeles numai de urmaşii legitimi ai lui Arpad!

Fapt este că propaganda ungurească prin radio este deosebit de intensă. Şi obiectivul ei principal este tocmai ţara noastă. Vom căuta să arătăm cum se produce această propagandă prin radio.

POSTUL DE EMISIUNE DIN BUDAPESTA

Propaganda prin radio a luat o amploare aşa de mare numai în timpul din urmă. De când funcţionează noul post de emisiue dela Budapesta.

Mai de mult, au avut o staţie de emisiune de 3 kw. (kilowaţi). Ca să poţi recepţiona undele emise de această staţiune, trebue un aparat foarte puternic şi antenă. Instalarea unui astfel de aparat se poate face numai în urma unui permis al autorităţilor. Aceasta înseamnă că proprietarul aparatului stă sub controlul autorităţii statului. Acest aparat cu antenă poate fi înlocuit cu superheterodina, un aparat fără antenă, dar foarte scump şi mai greu de procurat. Acest aparat are 8—12 lămpi, dar el este astfel construit, încât poate fi uşor ascuns în casă, înfăţişarea lui externă având forma unei mobile oarecare. Deci el se poate instala în mod clandestin, fără permisul autorităţii. Fiind însă prea scump, nu poate fi procurat decât de oamenii bogaţi.

Ca să poată ajunge cuvântul Budapestei şi în casele celor mai săraci, ungurii au instalat în capitala ţării lor un alt aparat de emisiune, mult mai puternic decât cel vechiu. Noul aparat de emisiune este de 60 kw. Cetitorii noştri îşi vor putea face uşor o idee despre puterea acestui aparat, când vom spune că un astfel de aparat nici Franţa nu are şi cel dela turnul Eiffel din Paris este numai de 12 kw.

Undele aparatului din Budapesta pot fi uşor recepţionate. Ajunge un post detector (poste à galène), fără lămpi, fără acumulator, deci foarte eftin, ca să şi-l poată procura şi cei mai săraci. Cine îşi poate procura un aparat cu o singură lampă, se poate lipsi de antenă, scăpând astfel de controlul autorităţii.

Cu acest aparat puternic de emisiune ungurii au dat deci putinţa unui număr foarte mare de fraţi să asculte cuvântul lor rostit din Budapesta. Şi operaţia a reuşit. La Cluj, mai ales trebue să fie multe posturi receptoare clandestine. Permisele eliberate de autorităţi sunt foarte puţine. Totuş programul săptămânal de radio tipărit la Budapesta se vinde în acest oraş într'un număr foarte mare de exemplare. Acest program se numeşte Magyar Rádio ujság. In Cluj se vinde şi programul nemţesc, numit Radio-Welt. Cine ar avea interesul să cumpere aceste programe afară de cei ce au posturi de recepţie radiofonică? Iar permisele sunt foarte puţine şi revista din Budapesta se vinde în foarte multe exemplare. Trebue să existe acele aparate clandestine, uşor de instalat şi foarte uşor de întrebuinţat, deoând Budapesta are noul post de emisiune, cu cari vecinii noştri cari se tot deşteaptă comunică cu fraţii lor din cuprinsul ţării noastre.

Vom arăta într'un alt articol ce comunică Budapesta prin radio, sau cum se face în ultimul timp propagandă şovinistă din capitala Ungariei. Trebue să ne intereseze acest lucru, pentrucă prin radio ungurii aruncă în ficcare zi materie explozibilă în gospodăria proaspătă a statului român ajuns în graniţele lui fireşti.

I. Obol

Comitet pentru ridicarea de monumente în oraşul Timişoara

Timişoara, 7

Duminică în 6 l. c., la ora 11 dim., a fost, în sala de şedinţe a primăriei locale, adunarea generală a comitetului pentru ridicarea de monumente, înfiinţat în anul 1920.

Şedinţa a fost prezidată de d. dr. Aurel Cosma, deputat.

După raportul secretarului, cetit de d. consilier cultural Emil Grădinariu şi după cetirea raportului casierului, cetit de d. director Frăţilă, dela banca „Timişoara", începe discuţia asupra destinării fondului de 3 milioane jumătate de lei, adunate până acum.

D. prof. **R. Ch. Brasey** cere să nu se ridice — cum s'a proectat — un monument al unirii şi altul al libertăţii, ci numai unul al unirii, căci ideia de unire implică pentru românime şi ideia de libertate. In locul monumentului libertăţii, d. profesor Brasey cere să se ridice în Timişoara o statuie vreunui personaj din trecutul nostru politic, de exemplu răposatului mare bărbat de stat I. I. C. Brătianu.

D. profesor **Stănculescu** vorbeşte în acelaş sens.

D. **Stamate Dobrovicescu**, directorul Băncii Naţionale, e de părere ca pe monumentul unirii să se sape şi figura lui I. I. C. Brătianu, ca unul care a luptat mult pentru această unire şi pentru desăvârşirea ei. D-sa este însă de părerea că o statuie a libertăţii trebue să se ridice în metropola Banatului.

D. dr. **N. Imbroane**, fost prefect şi fost deputat, arată că ridicând un monument al unirii am slăvit în acelaş timp şi libertatea, fiindcă — după cum a spus şi d. prof. Brasey — ideia de unire cuprinde în sine şi ideia de libertate. In locul statuii libertăţii, d-sa e de părerea să se ridice un monument regelui întregitor de ţară Ferdinand I, iar după aceea se poate ridica un monument şi fostului său mare sfetnic I. I. C. Brătianu.

D. Aug. Coman, directorul liceului „C. Diaconovici-Loga", crede că ar fi cel mai frumos şi mai pios omagiu, dacă Banatul ar ridica în metropola sa un monument lui I. I. C. Brătianu, marele fiu al patriei şi luptătorul dela Paris pentru integritatea Banatului.

D. dr. **A. Bogdan**, fost prefect, cere să se ridice statui şi luptătorilor naţionalişti de baştină, acelora care au lucrat în trecut pentru conservarea limbii şi conştiinţei româneşti pe aceste plaiuri. **Să nu se uite** — spune d. dr. A. Bogdan — **că în momentul unirii, bănăţenii au fost aceia cari prin conducătorii lor la Alba-Iulia, au cerut unirea fără condiţii cu ţara mamă.**

D. primar **L. Georgeviciu**, e de părerea să se ridice deocamdată un monument al unirii şi unul lui I. I. C. Brătianu, iar monumentul regelui Ferdinand I, să se ridice în faţa episcopiei ce se va înfiinţa la Timişoara.

Mai vorbesc din nou d-nii: Dobrovicescu, Cosma, A. Bogdan, N. Imbroane, Brasey, M. Gropşianu şi M. Popescu.

O hotărîre definitivă nu s'a luat, dar s'au constituit, în vederea perfectuării lucrărilor de până acum, două comitete: unul permanent şi altul executiv, făcând parte din ambele comitete: profesori, oameni de bancă, industriaşi, etc.

G. L.

Scrisori din Satu-Mare

— Activitatea culturală şi teatrală, la graniţa de nord-vest —

In cursul lunei Aprilie, s'a desfăşurat o frumoasă activitate culturală şi artistică în acest oraş de frontieră, datorită cercului militaro-civil, care este reunirea societăţilor culturale „Astra" şi „Cultul Patriei", împreună cu corpul ofiţeresc din garnizoană. Datorită câtorva lăudabile iniţiative s'au ţinut mai multe şezători şi conferinţe ce au strâns mai mult rândurile românilor din localitate. Printre acei ce au ţinut conferinţe, remarcăm pe d. maior Jianu din vânătorii de munte, care a vorbit despre „tratatele de pace", făcând o amplă privire asupra tratatelor dela Trianon, Versailles, Locarno, etc., pe baza cărora s'au stabilit frontiere etnice, conform dreptăţei şi a principiului naţionalităţilor. Cu o deosebită pregătire, conferenţiarul, care este şi licenţiat în drept, a tratat subiectul sub toate aspectele din punct de vedere al dreptului internaţional, dovedind cu argumente imposibilitatea de fapt şi de drept, a oricărei revizuiri, ce ar însemna o nedreptate monstruoasă şi o inechitate faţă de învingătorii uriaşului război mondial.

Conferinţa fiind de actualitate şi interesând de aproape, a fost apreciată de publicul participant.

*

Studenţimea sătmăreană, la finele vacanţei Paştelui, a ţinut să se manifeste şi ea şi să provoace momente de înălţare sufletească şi de descreţire a frunţilor, prea adeseori îngândurate în acest oraş mercantilizat şi aşa de aproape de două frontiere. Astfel a organizat o frumoasă producţiune artistică şi muzicală în sala „Dacia", cu muzică vocală, instrumentală, declamaţiuni şi piese teatrale, reuşite, după care au urmat diferite dansuri naţionale. N'au lipsit nici concertele. La 25 Aprilie, la teatrul „Notara" baritonul Andreescu dela Opera română din Bucureşti, cu concursul absolventei de conservator, d-şoara Laslo şi al d-lui Bendiner, directorul conservatorului local, a cântat diferite opere străine şi din compoziţiile româneşti. Diletanţii nu s'au lăsat nici ei mai pe jos. O grupare de câteva persoane, compusă din profesorii şcoalei de ucenici comerciali, a jucat pe scena teatrului, „Notara", frumoasa tragi-comedie „A doua tinereţe" de Mihail Sorbul. Scopul a fost pentru strângerea fondurilor necesare înfiinţărei acestei şcoale.

Incheierea acestor producţiuni s'a făcut cu celebra dramă a lui Ibsen intitulată „Strigoii", jucată la teatrul „Notara" de marea noastră tragedi'ană Agatha Bârsescu, care pentru prima oară şi-a făcut apariţia pe scenele teatrelor dela graniţă şi care a jucat cu o deosebită dispoziţiune sufletească şi cu recunoscutul talent, în vigoare încă, smulgând admiraţiune şi aplauze nesfârşite.

*

Din cele expuse se remarcă o îmbucurătoare manifestare culturală şi artistică menită a contribui cât mai deplin la unificarea sufletelor şi la reinstalarea muzeei, teatrului şi culturei româneşti în drepturile ce i se cuvin.

SARBATORIRE. — Bătrânul învăţător director, din comuna Pomi, Cardos Ioan, împlinind 50 ani de apostolat, cu ocaziunea trecerei sale la pensiune, a fost sărbătorit de toţi învăţătorii de stat din circumscripţie şi de mai mulţi intelectuali din Satu-Mare.

A fost o producţiune şcolară şi s'au ţinut numeroase cuvântări pentru sărbătorit.

Escrocheria de multe milioane cu cambii escontate la Băncile Unite din Cluj

— Neamurile directorilor ridică la timp depunerile. — Unui client i se dau drept despăgubire 70 cambii ale băncii —

Cluj, 7 Mai

După ce Băncile Unite din Cluj au fost declarate în stare de insolvabilitate, datornicii s'au trezit cu cambii protestate de diferite bănci şi spre marea lor mirare, pentru una şi aceiaşi datorie s'au văzut urmăriţi de mai multe instituţiuni financiare.

Cercetându-se lucrurile, s'a constatat că este la mijloc o nouă escrocherie a directorilor Băncilor Unite.

Datornicii băncii trebuiau să aducă noui cambii la fiecare scadenţă. Mulţi au observat că Băncile Unite niciodată nu restituiau cambiile vechi. Ei nu ştiau însă că banca se folosea de aceste cambii pentru a comite o nouă categorie de escrocherii.

Intr'adevăr, în cursul inventarierei s'a constatat în mod neîndoelnic, că banca în loc să restitue cambiile preschimbate, le reţinea ca garanţie, fără să le anuleze. In acelaş timp sconta cambiile noui. De câte ori dădeau cambii noui debitori, de atâtea ori ele erau scontate. Şi pentruca să nu se descopere escrocheria, scontarea se făcea la instituţiuni financiare diferite.

După declararea insolvabilităţii Băncilor Unite, chestiunea nu se mai putu ascunde şi datornici băncii s'au trezit urmăriţi de mai multe bănci, pentru o singură datorie.

Cei mai mulţi dintre debitori astăzi se găsesc într'o situaţie disperată şi nu ştiu cum să scape din încurcătură. Dar nu toţi datornicii au fost lăsaţi în această stare nenorocită. Dovada un caz concret.

Declarându-se insolvabilă banca, într'o zi, se prezintă la directori unul dintre aceia căruia îi s'au scontat cambiile în mai multe rânduri. Era tocmai o rudenie a directorilor. Ce să facă aceştia? S'au consfătuit, au întrebat şi consiliul de administraţie, care se învoi şi el, şi rudenia directorilor fu lăsată să ridice cambii de-ale băncii, câte va voi. Şi a ridicat 70 (şeapte zeci) cambii, încasând apoi o parte din ele în oraş.

*

In cursul inventariarei s'a mai descoperit un lucru foarte ciudat.

Aproape de declaraţia de insolvabilitate a băncii, toate neamurile directorilor au fost avizate să se prezinte la bancă. Acolo, li s'a spus că banca este ameninţată şi ca atare să'şi ridice imediat depunerile. In felul acesta au scăpat depunerile lor de soarta celorlalte depuneri.

*

Pe zi ce trece însă se apropie de sfârşit munca de inventariere şi odată cu aceasta se luminează una câte una tainele falimentului fraudulos monstru, în urma căruia 700 de familii au rămas nenorocite.

Am putut obţine date amănunţite asupra descoperirilor făcute, pe cari le vom împărtăşi cititorilor într'o serie de articole, demascând banda de escroci care a jefuit banca şi a sărăcit atâtea **sute de depunători.**

Zilele trecute, în cursul inventarierei, într'una din casele de fier ale băncilor Unite s'a găsit un film de cinematograf. Mai mult din curiozitate, s'a cercetat conţinutul lui, fiind rulat în faţa câtorva reprezentanţi ai autorităţilor din Cluj într'unul din cinematografele din Cluj.

Ce credeţi, că reprezinta filmul? „Gyula bácsi" îşi sărbătoreşte ziua onomastică la Zürich. Om bogat, director de bancă el făcea un chef monstru. Chelneriţe roiesc în jurul lui, şampania spumegă în pahare şi o femee simpatică ţine isonul...

La un moment dat „Gyula bácsi" scoate pantoful divei, chelnerul toarnă şampanie într'ânsul şi fericitul director al „Băncilor Unite" soarbe şampania din pantof.

Pe măsură ce curge şampania, cheful se înteţeşte, şi nu se mai poate povesti.

*

Ce are de-a face filmul cu banca, chiar dacă el este de natură atât de delicată ca acela al directorului „Gyula bácsi"?

Iată ce. Registrele băncii ne dovedesc că directorii nu au cruţat nimic când era vorba de distracţia lor personală. Multe milioane au fost ridicate în felul acesta, fie ca directorii să facă chefuri monstre la Cluj, sau să plece în străinătate. Nu sute de mii, dar numeroase milioane au fost cheltuite în felul acesta.

Directorii nu erau controlaţi de nimeni. Singuri îşi ordonanţau sumele imense pentru trebuinţele personale, le ridicau şi când era să se întocmească bilanţurile se inventau metodele cele mai iscusite pentru escrocarea depunătorilor şi acţionarilor după cum vo mvedea în cursul articolelor, ce vor urma.

Dela început, până la sfârşit, fiecare pagină a proceselor verbale de şedinţă ale consiliului de administraţie, registrele şi inventarele cuprind falsuri. De ani de zile escrocii din fruntea Băncilor Unite pungăşeau pe depunători.

A. Gociman

Din Oraştie

TEATRU DE 10 MAI. — Liceul „Aurel Vlaicu" va aranja matineul obişnuit, când va vorbi delegatul „Universităţii libere" din Bucureşti, iar seara se va aranja o producţiune artistică.

DESVELIREA MONUMENTULUI REGELUI FERDINAND I care erea să se facă în luna aceasta, s'a amânat la toamnă.

HOŢ PRINS. — Coloman Balogh, hoţul care a furat 32.000 lei dela gimnaziul de fete de aci, a fost prins în Tg.-Mureş.

BANUL!

Romanul său în decursul vremurilor e redat în „ZIARUL ŞTIINŢELOR ŞI AL CALATORIILOR", n-rul 19, de Marţi 8 Mai.

Clujul sportiv

6 Mai

Footballul nostru a trecut în ultima vreme, prin momente de criză, supărător de accentuate. Nici o echipă — cu mici excepţiuni — nu putea să treacă dincolo de suficienţa unui joc de campionat. Şi totuş această trecere s'a efectuat în chip demonstrativ, Duminică. Titlul de glorie şi laudă revine, fără discuţiune tinerei grupări a studenţilor universitari, cu atât mai mult, cu cât adversarul său, era în posesiunea unor forţe de invidiat.

Universitatea — C.S.M. C. (Muncitorii) 4—1 (4—0)

Universitatea: Buga-Oltean, Sabo-Sabo-Stanoev, Ghilezan, Cichi-Cobârzan, Surlaşiu, Ţăran, Giurgiu, Franţiu.

C.S.M.C: Burger-Dezsi, Szabo-Marton, Schmidt, Roth-Fekete, Istvanffi, Matauch, Feininger, Cosam.

Deschiderea o au studenţii. Impetuozitatea atacurilor, susţinută de o raţională desfacere a forţelor de atac, reuşeşte să le aducă două goaluri în 10 minute prin Giurgiu şi Franţiu. Două „bombe" de cari nu poate fi făcut răspunzător portarul Burger.

Prima repriză, dela început şi până la fine, este elocventă „in summum" asupra calităţii jocului studenţesc. Toate cele trei linii componente ale echipei, au conlucrat armonios, desvoltând un joc de tehnică „bătrânească" şi de o voiciune şi suflu tineresc. Apărarea muncitorilor fără a fi fost de loc slabă, a trebuit să abdice în faţa atacurilor intempestive.

Goalurile trei şi patru sunt marcate prin Franţiu şi Surlasiu. Repriza întâi a arătat pe lângă rezultate materiale bogate, desfăşurarea unui joc de cea mai elegantă şi emotivă spectaculozitate. Dacă acestei reprize nu i se poate găsi cusur, reprizei a doua în schimb i se poate face uşor o critică; şi faptul îşi găseşte deslegarea în efortul fizic excesiv, făcut de studenţi.

Muncitorii, au marcat prin Fekete, mărginaşul din dreapta.

Arbitrajul d-lui Czinczar, autoritar şi precis.

HAGGIBBOR—R.M.S. 2—0 (1—0)

Haggibbor, printr'o fericită schimbare de jucători, ajutat fiind şi de stimulentul victoriei trecute, a reuşit să-şi înfrângă adversarul, Constanta punctelor marcate — de fiecare repriză câte unul — arată, desfăşurarea de fapt a jocului. Insuccesul lui R. M. S. trebueşte căutat în nesistematizarea planului de luptă.

Arbitrul, d. Mureşeanu, cu totul imparţial şi corect.

Un copil de 13 ani se sinucide din dragoste

Timişoara, 7 Mai

Băiatul Ştefan Szèp, de 13 ani, ucenic la măcelarul Coloman Lakatos din Zenta nouă, s'a spânzurat în grajdul stăpânului său.

Tânărul era o fire foarte romantică, iar fapta aceasta disperată a comis-o pentru motivul că părinţii unei fete de vârsta lui, de care era amorezat, şi-au trimis fata la nişte rudenii, iar el n'a putut s'o mai vadă.

„Astra" şi serbarea zilei de 10 Mai

Cluj, 7 Mai

In vederea serbării zilei de 10 Mai, sărbătoarea independenţei naţionale. Asociaţia culturală dela Sibiu a trimis preşedinţilor de despărţăminte următorul apel:

Se apropie ziua de 10 Mai, memorabila zi când s'a proclamat independenţa României.

Să nu dăm uitării ziua aceasta măreaţă, ci să recapitulăm paginile glorioase, ca să câştigăm putere pentru zilele de astăzi. Truda şi idealismul înaintaşilor să ne servească drept îndemn, ca să perseverăm pe cărarea de a consolida statul, acum ajuns în graniţele sale fireşti.

După cum am apelat într'o circulară din 8 Martie a. c., apelăm şi acum, şi pe cale publicistică, la toţi preşedinţii de despărţământ ai „Astrei", ca să se îngrijească de o manifestare vrednică de ziua de 10 Mai în cercul lor de activitate, luând contact cu autorităţile locale.

In cadrele unei serbări, cu concursul preoţimei şi al învăţătorimei noastre, cu ajutorul şcoalelor, al celorlalte societăţi culturale-sociale, al armatei, cu coruri, declamaţii, tablouri vivante, piese teatrale, etc., să ridicăm sufletele ascultătorilor, ca să aibă merinde sufletească, în oraşe, în orăşele şi la sate.

Punctul culminant din prilejul serbării să fie, în anul acesta, preamărirea printr'o conferinţă a memoriei fostului nostru Rege Ferdinand, acela care a dus mai departe ideea unirii contemplate de gloriosul său înaintaş, Regele Carol.

Tineri şi bătrâni, femei şi bărbaţi, cu toţii să ne strângem rândurile şi să ne unim cugetele în ziua de 10 Mai, ca mai apoi să lucrăm măsurat poruncii sfinte a acestei zile.

Deschiderea cursului pentru infirmiere voluntare

Cluj, 7

Crucea Roşie a organizat în toată ţara cursuri pentru infirmierele voluntare. In localitate ideia a fost primită cu însufleţire. Deschiderea cursurilor s'a făcut în ziua de 3 Mai, la Cercul militar, în prezenţa d-nei Eugenia g-ral Papp, preşedinta de onoare.

D-na I. Docan, preşedintă activă a Crucei Roşii a mulţumit d-nelor cari s'au înscris în mare număr şi d-lui general Bădescu pentru sprijinul dat acestei iniţiative.

Cursul a fost început de d. medic căpitan Velluda (anatomia) şi d. căp. medic Nechila, despre mica chirugie, care au dat îndrumări foarte clare pe înţelegerea tuturor.

Şedinţele vor urma în fiecare Luni şi Joi, dela 4 — la 6 ore. După terminarea cursului teoretic va urma cursul practic la spitalul militar.

Intâmplări de toată ziua

Sft.-Gheorghe

SERATA PENTRU PROPAGANDA AVIAŢIEI. — In seara de 5 crt., comitetul local pentru propaganda aviaţiei, a aranjat o frumoasă serbare pentru mărirea fondului aviaţiei. Au asistat numeroşi minoritari.

D. Costescu-Duca şi d-na Zăvoianu au cântat opera „Lakme". Cuvântul de deschidere l-a rostit d. lt. aviator Stănciulescu, delegatul centrului Bucureşti.

Serata a avut succes atât moral cât şi material.

Huedin

ZECE ANI DELA UNIREA BASARABIEI s'a sărbătorit în oraşul nostru cu un fast deosebit.

In sala împodobită a gimnaziului, elevii şcoalei de arte şi meserii şi elevii şcoalei primare, au executat cântece frumoase naţionale şi au declamat poezii pline de avânt patriotic.

D. *Ioan Georgescu*, directorul şcoalei de arte şi meserii, a ţinut o conferinţă, în care a expus toate suferinţele îndurate de români timp de mai bine de un secol

Sf. Sa protopop *Munteanu* a arătat că opera de rusificare ca şi opera de maghiarizare, s'a prăbuşit în faţa elementului românesc.

Ceva curios. In timpul serviciului divin, preotul greco-catolic a părăsit ostentativ sala. Deasemeni s'a observat că nici un naţional-ţărănist n'a luat parte la serbare.

DELA COMISIUNEA DE EXPROPRIERE. — Comisia de expropriere în frunte cu d-nii D. Tudoriu, consilier agricol, consilier dr. Honoriu Cruciu, preşedintele comisiunii de ocol, a făcut împroprietărirea a 224 de îndreptăţiţi. Aceasta este prima împroprietărire ce s'a făcut de către comisiunea de ocol Huedin. Cu această ocaziune, au venit în oraşelul Huedin peste 100 colonişti, — moţi din munţii Apuseni. Se va romaniza astfel maghiarizatul Huedin. Hotărîrea aceasta pusă în aplicare de bravul preşedinte al comisiunii, de acord cu neobositul consilier agricol al judeţului, ar trebui să servească drept exemplu şi celorlalte comisiuni de expropriere şi împroprietărire spre binele şi folosul naţiunii.

După ce loturile au fost date în primire, d. preşedinte al comisiunii a vorbit despre însemnătatea reformei agrare.

In aclamaţii şi strigăte de „Să trăiască făuritorii reformei agrare" şi „ai României Mari", comisiunea s'a despărţit de împroprietăriţi.